

CRNA GORA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

turistički BILTEN

OKTOBAR, 2015. GODINE

**MONTE
NEGRO**

Wild Beauty

turistički BILTEN

OKTOBAR, 2015.

SADRŽAJ:

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA

Ministar:
Branimir Gvozdenović

Državni sekretar za turizam:
Predrag Jelušić

Odnosi sa javnošću:
Zoja Spahić Kustudić
Milica Lekić
Ana Kostić Jovanović

Adresa:
IV Proleterske brigade 19
81000 Podgorica, Crna Gora
Telefon:
+382 (0)20 446 346
+382 (0)20 446 347
+382 (0)20 446 341
Fax: +382 (0)20 446 215

E-mail: ana.kostic@mrt.gov.me
Web site: www.mrt.gov.me

NACIONALNA TURISTIČKA ORGANIZACIJA CRNE GORE

Direktorka:
Željka Radak Kukavičić

Adresa:
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 130
81000 Podgorica, Crna Gora
Telefon:
+382 077 100 001
Fax: +382 077 100 009

E-mail: info@montenegro.travel
Web site: www.montenegro.travel

Call center: 1300

- 2 MONTENEGRO AIRLINES PARTNER TURISTIČKE PRIVREDE
- 3 TURISTIČKE AKTUELNOSTI U SEPTEMBRU
- 6 CENTRALNA TEMA U OKTOBRU
- 6 Intervju sa direktorom turističke agencije
Talas M – „MICE turizam“
- 9 CRNOGORSKA KUPALIŠTA
- 9 Plaža JAZ, Budva
KRALJIČINA Plaža, Budva
- 11 OTVOREN NOVI HOTEL U SEPTEMBRU
- 11 Hotel CASTELO, Perazića do, Budva
- 13 NAJAVA MANIFESTACIJA U OKTOBRU
Glavni grad, Podgorica
Prijestonica, Cetinje
Centralni i sjeverni region
Primorski region
- 19 O CRNOJ GORI U STRANIM MEDIJIMA
- 21 METEO BILTEN ZA SEPTEMBAR
- 22 TURISTIČKI PROMET U CRNOJ GORI
- 22 Broj turista i noćenja
- 23 Aerodromi Crne Gore
- 23 Montenegro Airlines
- 23 Tunel Sozina
- 23 Nacionalni parkovi Crne Gore
- 24 Nacionalni park Prokletije

Uvaženi čitaoci,

Crnogorska avio kompanija Montenegro Airlines i ove godine uspješno ostvaruje svoj cilj, a to je poboljšanje avio dostupnosti Crne Gore kao destinacije, čime će doprinijeti dodatnom razvoju turističke privrede, a samim tim i valorizaciji našeg turističkog potencijala.

Da u tome uspijevamo ide u prilog i to što i ove godine imamo odlične trendove, kada je riječ o broju putnika na gotovo svim linijama.

Montenegro Airlines je za prvih osam mjeseci ove godine, u odnosu na prošlu, prevezao 3,4 odsto putnika više. Kada se to pretoči u brojke dobijamo podatak da smo do kraja avgusta prevezli skoro 410 hiljada putnika, ili 13.608 putnika više nego u istom periodu prošle godine.

Najveći rast u broju prevezenih putnika zabilježen je na linijama ka Kopenhagenu (41%), Ljubljani (38%), Londonu (27%), Diseldorfu (22%), Parizu (17%). Na najfrekventnijim linijama ka Beogradu prevezeno je čak 4.400 putnika više u odnosu na prošlu godinu.

Pored otvaranja novih tržišta, naša ključna odrednica je da zadržimo postojeća.

Nacionalna avio kompanija je pravi servis i partner turističkoj privredi i to najbolje potvrđuju dva pokazatelja. Prvi je da su, kako pokazuju naše komercijalne analize, skoro dvije trećine naših putnika turisti. To je ogroman broj koji itekako utiče na ukupan turistički prihod države. Drugi pokazatelj da smo sa turističkom privredom na istom zadatku je činjenica da pomazemo da se riješi problem sezonalnosti, što predstavlja jedan od izazova crnogorskog turizma.

Kako mi sa svoje strane doprinosimo rješenju tog problema odličan primjer je Njemačka. Naime, ove godine je ugovoren veliki broj čarter letova iz nekoliko njemačkih gradova. Realizacija čarter letova počela je krajem marta, a završava se sredinom novembra. Na taj način se sezona produžila za nekoliko mjeseci.

U narednoj godini moguće je uspostavljanje čarter saobraćaja prema Pragu, proširenje čartera na njemačkom tržištu i to na linijama za Hamburg i Minhen. Što se redovnih linija tiče, zbog pozitivnog trenda i isto takvih očekivanja, moguće je povećanje broja rotacija prema Londonu, Ljubljani i Sankt Petersburgu. Sve to bi značilo i veći broj turista u Crnoj Gori.

Daliborka PEJOVIĆ

predsjednica Odbora direktora Montenegro Airlines-a

TURISTIČKE AKTUELNOSTI U SEPTEMBRU

U BUDVI ANALIZIRANA LJETNJA TURISTIČKA SEZONA I DOSADAŠNJE AKTIVNOSTI U TURIZMU

Na radnom doručku, koji je Ministarstvo održivog razvoja i turizma organizovalo u Budvi, ministar **Branimir Gvozdenović**, iskazao je zadovoljstvo zbog uspješne ovogodišnje turističke sezone i naglasio da je za dalji razvoj potreban strateški pristup, kako bi se riješio problem sezonalnosti i unaprijedila svaka naredna turistička sezona. Ministar Gvozdenović je istakao značaj rješavanja pitanja kvalifikovanog kadra u turizmu i naglasio da se rješenje za prevazilaženje takvih izazova može naći kroz program srednjih škola i fakulteta, odnosno, kroz usmjeravanje i motivisanje učenika za oblasti gdje je deficitaran kadar.

Na radnom doručku su, pored predstavnika Ministarstva, prisustvovali dekani Fakulteta za turizam iz Bara, Budve i Kotora, predstavnici Unije poslodavaca Crne Gore, Crnogorskog turističkog udruženja, Nacionalne turističke organizacije, Privredne komore, kao i predstavnici privrednog sektora iz oblasti turizma.

Prisutni su iskazali zadovoljstvo zbog uloženi napora u cilju unapređenja infrastrukture, ali i naglasili da je za kreiranje dodatnih turističkih kapaciteta i razvoj visokokvalitetnog turizma potrebno dalje unapređenje iste. Učesnici sastanka istakli su značaj pojednostavljenja vizne procedure za turiste koji dolaze sa novih emitivnih tržišta i sprovođenja dodatnih aktivnosti u pravcu unapređenja dostupnosti Crne Gore kao turističke destinacije. Takođe su konstatovali da je neophodno riješiti problem problema privremenih objekata u narednom periodu, naročito u ključnim turističkim centrima, gdje su hotelski kapaciteti visoke kategorije, kako bi se u ambijentalnom smislu unaprijedila turistička zona.

Na radnom doručku razgovaralo se, takođe, i o Prostornom planu posebne namjene za područje Morskog dobra, optimizaciji poslovnog ambijenta kroz kreiranje povoljne fiskalne i

poreske politike u turizmu, novim oblicima turističkih objekata, unapređenju sveukupne tehničke infrastrukture, poboljšanju dostupnosti Crne Gore, destinacijskom menadžmentu, te kadrovskoj politici u oblasti turizma.

Uz odobravanje dosadašnjih podsticaja i olakšica u turizmu, učesnici sastanka dali su punu podršku Vladinom predlogu fiskalnih mjera, usvojenim u julu tekuće godine, uz očekivanja da će se predložene mjere već od 2016. godine početi primjenjivati. Na sastanku je zaključeno da je neophodno dati podršku velikim razvojnim projektima, koji doprinose kvalitetu turističke ponude, a zahvaljujući kojima Crna Gora dobija renomirane turističke brendove.

GLAVNI GRAD I TURISTIČKA ORGANIZACIJA PODGORICE NA SVJETSKOJ IZLOŽBI EXPO 2015

MILANO 2015
FEEDING THE PLANET
ENERGY FOR LIFE

2015. godine održavala u Milanu. Glavni grad je kroz video spot u trajanju od četiri minuta predstavljen kao grad na vodi, grad sporta, vina i dobre hrane.

U spotu su se našli poznati Podgoričani, najveći ambasadori turizma: legenda fudbala - **Dejan Savićević**, prošlogodišnji predstavnik na Eurosong-u - **Nenad Knežević Knez**, poznati model koji radi u Milanu - **Ana Jovanović**, kao i rukometaši-

ce ŽRK Budućnost. Takođe, na EXPO-u je sve goste pozdravio i poznati Podgoričanin, **Stevan Jovetić**, velika fudbalska zvijezda, koji je svojim prisustvom izazvao interesovanje velikog broja italijanskih medija.

Događaj je pratila nacionalna televizija RAI, kao i brojni novinari poznatih štampanih medija kao što su: „Gazzeta”, „Repubblica”, „Agencija ANSA”, čije su tekstove preuzeli mnogi elektronski mediji u Italiji.

Spot kojim je predstavljen Glavni grad i Turistička organizacija Podgorice možete pogledati na linku: http://youtu.be/_v02AwXBzxc

Spot kojim je predstavljen Glavni grad i Turistička organizacija Podgorice možete pogledati na linku: http://youtu.be/_v02AwXBzxc

CRNA GORA IZABRANA ZA POTPREDSJEDAVALJUĆEG REGIONALNE KOMISIJE ZA EVROPU ZA 2016. GODINU

Delegacija Vlade Crne Gore, koju je predvodila direktorica Nacionalne turističke organizacije Crne Gore, **Željka Radak Kukavičić**, učestvovala je na 21. zasjedanju Generalne skupštine Svjetske turističke organizacije Ujedinjenih nacija (UNWTO), koje se od 12 - 17. septembra održavalo u Medeljinu, u Kolumbiji.

Tema ovogodišnje Generalne Skupštine UNWTO-a bila je Turizam: podsticanje socijalne inkluzije i socijalne transformacije i podrazumijevala je diskusije na pitanja koja imaju direktan uticaj na politiku turizma na najvišem nacionalnom i međunarodnom nivou.

Dvadesetprvo zasjedanje Generalne skupštine UNWTO otvorio je predsjednik Kolumbije, Huan Manuel Santos. Predsjednik Santos je tom prilikom istakao značaj koji Kolumbija, u svojim razvojnim planovima i ukupnoj ekonomiji, posvećuje turizmu, kao i to da učesnici ovog zasjedanja najbolje znaju koliko turizam može uticati na razvoj destinacije i biti pokretač njene društvene transformacije. U okviru UNWTO zasjedanja, izabrani su novi predsjednici i potpredsjednici Regionalne komisije za Evropu, kao i zemlje domaćini satanaka za 2016. godinu. Crna Gora je izabrana za potpredsjedavajućeg komisije, a takođe je postala i član Odbora za održivost, jednog od pomoćnih tijela Izvršnog savjeta.

U okviru sjednice Skupštine, organizovan je niz radnih sastanaka i konferencija, a na radnom ručku, gdje je tema bila Turizam: instrument za mir i socijalnu inkluziju, govorila je direktorica Nacionalne turističke organizacije Crne Gore, **Željka Radak Kukavičić** i tom prilikom istakla značaj turizma za smanjenje nezaposlenosti, povećanje ekonomskog rasta i kulturnu razmjenu među destinacijama.

„Takođe, jedan od ciljeva turizma je da premosti etničke, rasne i regionalne granice. Turizam u biti doprinosi boljim odnosima i razumijevanju među ljudima i kulturama. Demokratske promjene i transparentnost stvaraju bolju društvenu klimu koja daje turizmu nove podsticaje. Ubrzan turistički razvoj stavlja turističke poslenike, agencije, političare, a i same turiste pred novim izazovima“, istakla je direktorica Nacionalne turističke organizacije Crne Gore i naglasila značaj i posvećenost Crne Gore evroatlanskim integracijama, imajući u vidu da će se ulazak Crne Gore u NATO i EU pozitivno odraziti i na budući razvoj turizma u Crnoj Gori, ali i u regionu.

Generalnoj skupštini prisustvovalo je više od 900 delegata iz 120 zemalja, uključujući više od sedamdeset ministara i državnih sekretara za turizam. Imajući u vidu važnost organizacije i članstva Crne Gore, ova posjeta je značajna sa aspekta prezentacije mogućnosti Crne Gore, kao i preduzetih i planiranih aktivnosti u najvažnijoj razvojnoj grani državne privrede. Takođe, susreti sa ministrima i zvaničnicima zemalja članica UNWTO-a otvaraju mogućnost za razmjenu iskustava i informacija po pitanju unapređenja turističke ponude.

OBILJEŽEN SVJETSKI DAN TURIZMA

Svjetski dan turizma obilježen je 27. septembra, a ovogodišnji slogan je „Milijarda turista, milijarda mogućnosti“, čime se želi naglasiti globalni potencijal turizma za društveno - ekonomski razvoj, ali i njegov širi uticaj.

Crna Gora je jedna od mnogobrojnih turističkih zemalja širom svijeta koja je obilježila Svjetski dan turizma. Turistička organizacija Podgorice, u saradnji sa Unijom poslodavaca Crne Gore organizovala je promociju novih turističkih ruta Skadarskog jezera, a turistička organizacija Bara je organizovala posjetu učenika Nacionalnom parku Skadarsko jezero. Ministar održivog razvoja i turizma, **Branimir Gvozdenović**, povodom obilježavanja Svjetskog dana turizma istakao je činjenicu da posljednjih decenija turizam doživljava konstantan rast i predstavlja jedan od najvećih i najrazvijenijih privrednih sektora u svijetu, a u narednih 20 godina nastaviće se rast sektora turizma. Prema dugoročnoj prognozi Svjetske turističke organizacije (UNWTO) za sektor turizma do 2030. godine, kod međunarodnih turističkih dolazaka širom svijeta, očekuje se povećanje od 3,3% godišnje u periodu od 2010. do 2030, što predstavlja 1,8 milijardi dolazaka 2030. godine. „Ovakvi trendovi predstavljaju odličnu šansu za Crnu Goru, kao jednu od najbrže rastućih turističkih destinacija na svijetu. Crna Gora, kao turistička destinacija, ima sve veći značaj na Mediteranu, što pokazuju statističke analize svih renomiranih turističkih organizacija“, istakao je ministar Gvozdenović.

Činjenica da je Crna Gora izabrana za Potpredsjedavajućeg Regionalne komisije za Evropu, za period 2016-2017. godine, tokom 21. zasjedanja Generalne skupštine Svjetske turističke organizacije (UNWTO), predstavlja potvrdu velikog rada i zalaganja. Takođe, Crna Gora je postala i član Odbora za održivost, jednog od pomoćnih tijela Izvršnog savjeta UNWTO. „Velika nam je čast i odgovornost da odigramo ulogu jednog od lidera regiona Evrope, koji ujedinjuje 43 zemlje. Ponosni smo na podršku i povjerenje koje je Crna Gora dobila kao turistička zemlja. To nam daje priliku da se aktivno uključimo u radne procese UNWTO-a i oblikovanje evropske i globalne turističke politike“, zaključio je ministar Gvozdenović. Generalni sekretar Svjetske turističke organizacije (UNWTO), Taleb Rifai, poručio je da je ovogodišnji Svjetski dan turizma prilika da slavimo potencijal jedne milijarde

turista.

„Danas više od milijardu turista godišnje putuje u razne destinacije. Ta milijarda turista čini turizam vodećim ekonomskim sektorom, sa doprinosom globalnom BDP-u od 10% i ukupnom svjetskom izvozu od 6%. Ipak, ovi veliki brojevi

prezentuju više od samo ekonomske snage – pokazuju ogroman potencijal i rastući kapacitet za rješavanje najvažnijih svjetskih izazova, uključujući društveno – ekonomski rast, inkluzivni razvoj i zaštitu životne sredine. Svaki put kad putujemo postajemo dio globalnog pokreta koji ima moć da pokrene pozitivnu promjenu za našu planetu i sve ljude“, poručio je generalni sekretar Rifai.

Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Nacionalna turistička organizacija Crne Gore, svim turističkim poslenicima uputili su iskrene čestitke za rezultate koji su ostvareni tokom ljetnje turističke sezone, sa željom da se trend rasta nastavi i tokom zimske sezone, a da svaka naredna bude još uspješnija.

TURISTIČKA PONUDA CRNE GORE PREDSTAVLJENA NA SAJMU TURIZMA „IFTM TOP RESA 2015“

Nacionalna turistička organizacija Crne Gore i Ministarstvo održivog razvoja i turizma, u saradnji sa lokalnim turističkim organizacijama, turističkom privredom i strateškim partnerima, predstavili su ponudu Crne Gore na berzi turizma „Top Resa 2015“ u Parizu.

Sajam „Top Resa“ okuplja veliki broj profesionalaca u turističkom biznisu, isključivo je poslovnog karaktera, a nastup na ovom sajmu omogućava uspostavljanje kontakata i poslovanje sa tuoperatorima u vrijeme kada je to optimalno za planiranje i ugovaranje aranžmana za narednu godinu. Crnogorski štand je i ove godine posjetila ambasadorica Crne

Gore u Francuskoj, **Dragica Ponorac**, a pored predstavnika Nacionalne turističke organizacije Crne Gore i Ministarstva održivog razvoja i turizma bilo je prisutno deset učesnika i to: HG Budvanska Rivijera, Montenegro Stars Hotel Group, Hotel Avala Resort & Villas, turističke agencije: MTO Travel, Explorer i Luminalis, zatim Lokalne turističke organizacije Budve, Bara i Herceg Novog, kao i nacionalna aviokompanija Montenegro Airlines.

Procijenjeno je da je na sajmu ove godine bilo oko 30 hiljada posjetilaca i preko hiljadu predstavnika medijskih kuća, kao i poslovnih ljudi koji planiraju investicije u turizmu.

CRNA GORA PREDSTAVILA INVESTICIONI POTENCIJAL NA KONFERENCIJI HOT. E U LONDONU

Evropska konferencija o investicijama u hotelsku industriju (Hotel Investment Conference Europe, Hot.E) koja je održana u septembru u Londonu, ove godine je otvorena posebnom Special Pre-Conference Session - A focus on Montenegro, čija je ključna tema bila predstavljanje investicionih potencijala u Crnoj Gori.

Tokom sesije predstavljen je poslovni ambijent Crne Gore, a investitori tri značajna turistička projekta, čija je realizacija u toku - Porto Montenegro, Luštica Development i Portonovi, predstavili su svoje iskustvo u dosadašnjem radu i razgovarali sa učesnicima o investicionom ambijentu u Crnoj Gori, njegovim prednostima i izazovima.

U okviru dešavanja, ministar održivog razvoja i turizma, Branimir Gvozdenović, govorio je na Plenarnoj sesiji, na kojoj je investitorima predstavio potencijal u oblasti turizma, sa posebnim akcentom na prednosti koje, zbog svog geografskog položaja, blizine sjevera i juga, kao i mogućnosti i planiranih projekata u sjevernom regionu, Crna Gora može da ponudi. Ministar Gvozdenović je prezentovao podsticajne mjere i planove razvoja Crne Gore kao visokokvalitetne turističke destinacije u narednom periodu. Istakao je visoku pozicioniranost naše zemlje, kao jedne od najbrže rastućih turističkih destinacija na svijetu prema WTTC-u, i planove za dalji razvoj, prvenstveno u dijelu razvoja hotelskih kapaciteta na cijeloj teritoriji Crne Gore. Na panelu su govorili i Filip Kogen, tržišni analitičar iz „The Economist“, te Sara Dignian, direktorica „STR Global“.

Hot.E je jedna od najznačajnijih konferencija na svjetskom nivou, koja je usmjerena isključivo na oblast investicija u hotelsku industriju, sa sesijama koje se posebno fokusiraju na kapitalna tržišta i investicione mogućnosti u Evropi. Cilj je da obezbijedi organizovanu razmjenu informacija i iskustava u navedenoj oblasti i stvori osnove za bolju komunikaciju zainteresovanih subjekata.

Organizator Hot.E događaja je Burba Hotel Network (BHN), koja posjeduje tridesetogodišnje iskustvo u organizaciji najprestižnijih svjetskih okupljanja hotelske i turističke investicione zajednice. Mreža BHN uključuje preko 25 hiljada liderskih kompanija u oblasti hotelske industrije iz preko 140 zemalja. Ovogodišnjoj konferenciji prisustvovali su najpoznatiji hotelski operateri, poput Accor Hotels, Jumeirah Group, Langham Group, Trump Hotels, Falkensteiner Hotels, Marriot Hotels, Starwood Hotels, Scandic Hotels, distributer Airbnb i mnogi drugi.

Turistička ponuda Crne Gore predstavljena na sajmu turizma

„IFTM Top Resa 2015“

Nacionalna turistička organizacija Crne Gore i Ministarstvo održivog razvoja i turizma, u saradnji sa lokalnim turističkim organizacijama, turističkom privredom i strateškim partnerima, predstavili su ponudu Crne Gore na berzi turizma „Top Resa 2015“ u Parizu.

Sajam „Top Resa“ okuplja veliki broj profesionalaca u turis-

tičkom biznisu, isključivo je poslovnog karaktera, a nastup na ovom sajmu omogućava uspostavljanje kontakata i poslovanje sa turoperatorima u vrijeme kada je to optimalno za planiranje i ugovaranje aranžmana za narednu godinu.

Crnogorski štand je i ove godine posjetila ambasadorka Crne Gore u Francuskoj, Dragica Ponorac, a pored predstavnika Nacionalne turističke organizacije Crne Gore i Ministarstva održivog razvoja i turizma bilo je prisutno deset učesnika i to: HG Budvanska Rivijera, Montenegro Stars Hotel Group, Hotel Avala Resort & Villas, turističke agencije: MTO Travel, Explorer i Luminallis, zatim Lokalne turističke organizacije Budve, Bara i Herceg Novog, kao i nacionalna aviokompanija Montenegro Airlines.

Procijenjeno je da je na sajmu ove godine bilo oko 30 hiljada posjetilaca i preko hiljadu predstavnika medijskih kuća, kao i poslovnih ljudi koji planiraju investicije u turizmu.

CENTRALNA TEMA U SEPTEMBRU

INTERVJU SA SNEŽANOM VEJNOVIĆ, DIREKTORKOM TURISTIČKE AGENCIJE TALAS-M

Direktorka agencije Talas-M, koja se bavi promocijom i razvojem MICE turizma u Crnoj Gori, ističe značaj ovog segmenta turističke ponude za produženje sezone i razvoj cjelokupne privrede jedne zemlje, te konstatuje da je Crnu Goru ove godine, u okviru MICE turizma, posjetilo oko 15 odsto više turista. Kao najveću prednost naše zemlje za razvoj ovog vida turizma, Vejnović ističe to da je Crna Gora turistima izuzetno egzotična destinacija, sa brojnim mogućnostima i sadržajima na malom prostoru, te da su saobraćajna dostupnost i hotelski kapaciteti visoke kategorije ono na čemu u narednom periodu treba dodatno raditi, a u cilju daljeg razvoja MICE turizma u Crnoj Gori.

Koliko je razvijen i važan segment MICE turizma u ukupnoj turističkoj ponudi Crne Gore?

Agencija Talas-M aktivno se bavi ovim vidom turizma od 2006. godine, a svake godine primjetan je određeni napredak i rast. Smatram da je ovo vodeći vid turizma koji može produžiti sezonu. Ono što je značajno za destinaciju koja ima potencijal za razvoj MICE turizma, je veća potrošnja po osobi, kao i to da je u jednom incentive programu uključen veliki broj lokalnih dobavljača, pa je samim tim izražen multiplikovani finansijski efekat na cijelu privredu.

U kojem periodu godine je MICE turizam najzastupljeniji?

U periodu od aprila do oktobra MICE turizam je najzastupljeniji, dok je u

„Ako uzmete sve najbolje iz Evrope i stavite u jednu malu zemlju - to je Crna Gora“.

julu i avgustu zastupljeno samo rusko MICE tržište, mada i ono polako prelazi na zapadnoevropski trend. Nerijetko se dešava da imamo grupe u novembru, januaru, februaru i martu.

Da li ima već najavljenih posjeta za predstojeći period? Koliki je procenat

povećanja ili smanjenja broja posjeta u odnosu na godinu ranije?

Predstavlja mi zadovoljstvo što mogu da konstatujem da iz godine u godinu bilježimo rast broja posjeta u ovoj oblasti turizma, a ove godine to povećanje iznosi oko 15 odsto u odnosu na prošlu godinu.

Uveliko radimo na programima za 2016. i 2017. godinu i već sada imamo potvrđene grupe, koje su sa različitih meridijana. Najzastupljeniji po broju grupa su tržišta Francuske i Rusije, a u posljednjih par godina se otvaraju tržišta Poljske i Skandinavije. Ove godine smo imali incentive grupu iz Brazila, koja je boravila dva dana u Dubrovniku i tri dana u Crnoj Gori. Tokom prethodnih par godina prepoznali smo tražnju sa američkog MICE tržišta, te ćemo ove godine izlagati na sajmu IMEX America Las Vegas, od 13. od 15. oktobra.

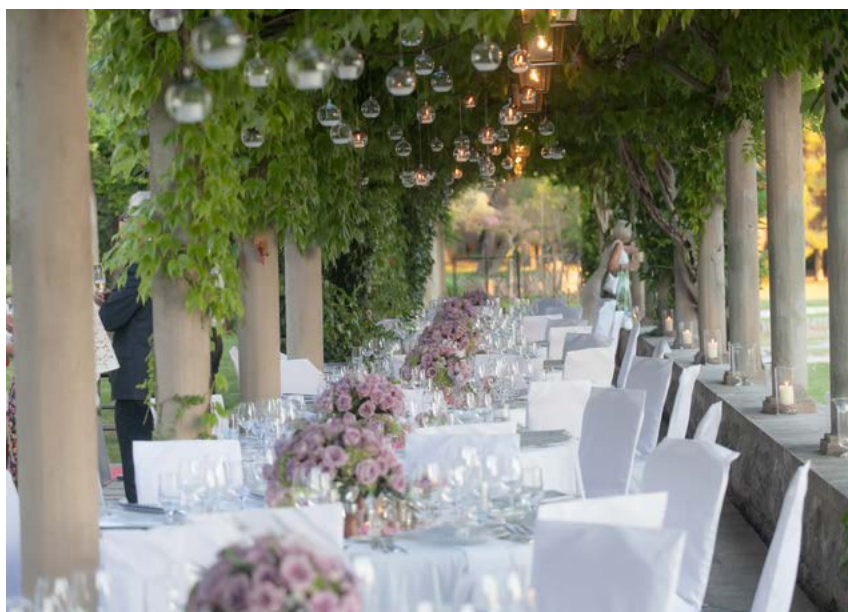

MICE je zahtjevan i dinamičan vid turizma, a da bi se profesionalno bavili njime, morate konstantno da se usavršavate, pratite svjetske trendove i poštujete standarde industrije. Mi smo članica par internacionalnih udruženja koja nam otvaraju poslovne vidike i pomažu da realizujemo našu razvojnu strategiju u ovoj industriji. Između ostalih, izdvojila bih članstvo u EUROMIC i Ovation global DMC, koji pažljivo biraju svoje članove i samo jedan DMC (Destination Management Company) iz destinacije može biti njihov član. Njihova misija je, ukratko rečeno, marketing destinacije, edukacija, standardi i pozicioniranje destinacije na globalnom tržištu.

U čemu je Crna Gora, kada je riječ o MICE turizmu, ispred drugih, a šta joj nedostaje?

Najveća prednost Crne Gore je to što je prema riječima naših klijenata „egzotična destinacija“. Sama pomisao da idete na putovanje u Crnu Goru, državu koja je za evropsko tržište tako blizu, a tako daleko, rađa pozitivnu emociju. Jedinствeno je to da u kratkom periodu boravka, kakva i jesu putovanja u okviru MICE turizma, u Crnoj Gori možete doživjeti različita iskustva. Tako možete uživati u raftingu, boravku u eko katunima, konferencijama na otvorenom i prirodi, do regate u Boki kotorskoj, degustaciji vina na Skadarskom jezeru i gala večeri na Svetom Stefanu, u Porto Montenegro ili na specijalno uređenoj lokaciji, tradicionalnim večerima uz crnogorski folklor ili klape na nekom od starogradskih trgova, kao i večerama ili aktivnostima na našim plažama, uz prigodnu zabavu ili „team building“. Često volim da kažem: „Ako uzmete sve najbolje iz Evrope i stavite u jednu malu zemlju - to je Crna Gora“. Bezbroj je mogućnosti u kreiranju MICE programa i smatram da imamo kapacitete da ugodimo i najzahtjevnije

Svuda u okruženju, skoro svake godine, se otvori po jedan novi hotel, a kao primjer navela bih Dubrovnik ili Beograd, gdje već postoje svjetski brendovi kao Radisson, Marriott i drugi. Međutim, i pored ograničenja u smještajnim kapacitetima bilježi se rast u tražnji. Smatram da su hotel Regent u Tivtu i Aman na Svetom Stefanu doprinijeli profilisanju Crne Gore kod „high end“ grupa.

Da li će se ovaj oblik turizma razvijati u narednom periodu?

Naše dugogodišnje iskustvo i prisutnost na internacionalnoj MICE sceni nam govori da hoće. Vjerujem da crnogorske institucije prepoznaju značaj ovog vida turizma, te da će preduzeti ozbiljne marketinške korake u promovisanju Crne Gore kao MICE destinacije na svim nivoima. Pozitivina primjer iz okruženja je Slovenija, koja ima stručan tim u zemlji i savjetnike iz inostranstva, koji aktivno rade na pozicioniranju Slovenije na MICE tržištu. Lično vjerujem da je Crna Gora MICE destinacija i u tome vidimo našu razvojnu strategiju. Puno ulažemo u marketing same destinacije i u zaposlene u Talas-M-u. Internacionalno iskustvo nam pokazuje da smo na pravom putu, a vjerujemo da će sadašnje i buduće investicije u turizmu dodatno doprinijeti razvoju i ovog segmenta turizma.

klijente, što se može vidjeti iz našeg portfolia. Samo neke od naših referenca su *L'Oréal, Chanel, Kerastasse, Vichy, Henkel, Coca-Cola, Nestle, E. Leclerc, JTI, Nike, Delta Lloyd, Raiffeisen reisen, Crédit Agricole, AXA, MMA, Diot, Renault, Volvo, Peugeot, Audi, Nissan, Kamaz, Toyota, Skoda, Total, Exxon Mobil, Shell, CAT, Siemens, Motorola, Alcatel, Canon, Netlight, Belgacom, Kirby, JC Decaux, Airbus, Zepher, Xerox, HP, Bledina, Servier, Nycomed, Sanofi Aventis, BFM TV, RMC, Merck, Football Associations of Italy, England, Swit-*

zerland, Denmark, Poland. Sa druge strane, jedno od ograničenja daljeg razvoja MICE turizma predstavlja nedovoljna avio dostupnost. Smatram da promociju Crne Gore, kao MICE destinacije, treba intenzivirati na tržištima gdje naša nacionalna avio kompanija ima direktne letove i upravo na tim tržištima nuditi zimske konferencijske pakete, ali u pravo vrijeme i na pravom mjestu. Takođe, Crnoj Gori je potrebno više hotela kategorije 4 i 5 zvjezdica, što predstavlja jedan od ograničavajućih faktora daljeg razvoja MICE turizma.

CRNOGORSKA KUPALIŠTA

Plaža JAZ, *Budva*

Plaža Jaz udaljena je od Budve oko 2,5 kilometra u pravcu Kotora i Tivta. Ima dva dijela, koji su dugi oko 800 i 400 metara, a njena ukupna površina iznosi 22.500 metara kvadratnih.

U zaleđu ove šljunkovite plaže nalazi se auto kamp i parking, koji su obrasli zelenilom, što dodatno pruža osjećaj ugodnosti.

Kraljičina plaža, *Budva*

Kraljičina plaža nalazi se u neposrednoj blizini hotela „Miločer“, na početku Miločerskog parka, u uvali okruženoj raznovrsnom vegetacijom. Ova plaža je privlačna za sve koji žele da do kasno ostanu na plaži i uživaju u zalasku sunca, na sitnom pijesku. Plaža je duga 200 metara, a njena površina iznosi 1.950 metara kvadratnih.

Kraljičina plaža je dobila ime po kraljici Mariji Karadordević, kojoj je to bila omiljena plaža. U to vrijeme, prije 80 godina, današnji hotel „Miločer“ bio ljetnja rezidencija i dvorac jugoslovenske dinastije Karadordević. Taj imidž zadržan je i do danas.

OTVOREN NOVI HOTEL U SEPTEMBRU

Hotel **Castelo**, Perazića do, Budva

Ovaj novi hotel sagrađen je od kamena, u stilu dvorca, i smješten je u nesvakidašnje lijepom i mirnom kraju obale, koji se zove Perazića Do, u blizini Budve.

Hotel Castelo raspolaže sa devet moderno opremljenih apartmana, sa čijih se prozora i terasa pruža umirujući pogled na more. Gosti hotela, pored apartmana u kojima se prepoznaje sklad modernog i tradicionalnog, mogu uživati

i u preostalim sadržajima.

Ispred hotela nalaze se dva bazena, sa pogledom na more, a hotel, takođe, raspolaže i sa fitness centrom i salom za bilijar.

Ovaj hotel, iako mali, prema broju smještajnih jedinica, pruža komfor u zaista prostranim apartmanima i s pravom nosi obilježje visoke kategorije 4 zvjezdice.

NAJAVA MANIFESTACIJA U OKTOBRU

Glavni grad, Podgorica

IZLOŽBA „PRIRODA: 34 SVJETSKA ČUDA“

Mjesto održavanja: **PODGORICA, DVORAC PETROVIĆA**

Vrijeme održavanja: **8. SEPTEMBAR - 8. OKTOBAR**

Postavka izložbe **Priroda: 34 svjetska čuda** biće izložena mjesec dana u Dvorcu Petrovića, a u organizaciji Fondacije Petrović Njegoš, Francuskog instituta Crne Gore i Centra za zaštitu i proučavanje ptica (CZIP). Izložba je rezultat saradnje časopisa „Terre sauvage“, „Nature Picture Library“, „Bird-Life Francuska“ i Partnerskog fonda za ugrožene ekosisteme. Posjetioci imaju priliku da se upoznaju sa biodiverzitetom svijeta, sa posebno istaknutim zonama u kojima žive brojne životinjske i biljne vrste, a koje su danas ugrožene.

MEĐUNARODNI DAN KAFE

Mjesto održavanja: **PODGORICA, DELTA CITY**

Vrijeme održavanja: **01. OKTOBAR**

Pored zasebnih aktivnosti koje će se realizovati u partnerstvu sa nekoliko kafeterija u gradu, centralna manifestacija **Međunarodni dan kafe** biće održana u atrijumu Delta City centra.

Dječija nedjelja 2015

1. - 7. 10. 2015.

*O svijetih moga lica,
dva moja porodice*

PROGRAM:

1. oktobar - „Upoznaj svoja prava i svoje obaveze“, posjeta Centru za prava djeteta Crne Gore

2. oktobar - „Stoji! Da ne bude poslije joj!“
edukativni saobraćajni čas u Autoškoli savez vozača Crne Gore
- akcija „Stari za mlade“

3. oktobar - Piknik sa Mašom, Kraljev park

4. oktobar - kulturno-umjetnička manifestacija
„Zaigramo zajedno“, II sprat Mall

5. oktobar - „Gdje god nađeš mjesto, tu drvo posadi“, brdo Gorica, sadnja drveta prijateljstva

6. oktobar - „Svi smo jedan tim“
sportsko druženje djece

7. oktobar - „Kutak za mame i tate“
edukativna radionica za roditelje

Organizator: NVO DEC Pčelica zadržava pravo izmjene programa. www.pcelica.me

DJEČIJA NEDJELJA 2015

Mjesto održavanja: **PODGORICA**
Vrijeme održavanja: **01 – 07. OKTOBAR**

NVO Dječji edukativni centar „Pčelica“ od 1. do 7. oktobra organizuje brojne kulturno-umjetničke i edukativne manifestacije u okviru Dječje nedjelje.

XVI „CAPITAL PLAZA“ FASHION CONNECTION

Mjesto održavanja: **ŠIPČANIK I CAPITAL PLAZA, PODGORICA**
Vrijeme održavanja: **16 - 18. OKTOBAR**

U organizaciji modne agencije „Mondaine Models“ u Šipčaniku, 16. oktobra, i Capital Plazi, 17. i 18. oktobra, održaće se 16. „Capital Plaza“ Fashion Connection.

NAJBOLJE IZ CRNE GORE

Mjesto održavanja: **DELTA CITY, PODGORICA**
Vrijeme održavanja: **24 - 25. OKTOBAR**

Najbolje iz Crne Gore je promotivna manifestacija posvećena najboljim, domaćim proizvođačima hrane, koja se organizuje u cilju nacionalne homogenizacije strateških privrednih interesa zemlje i podizanja svijesti o vlastitim vrijednostima. Učesnici manifestacije su proizvođači vina, maslina i maslinovog ulja, meda, pršuta, mlijeka i mliječnih proizvoda, ljekovitog bilja, organskih proizvoda.

REPERTOAR KRALJEVSKOG POZORIŠTA ZETSKI DOM

Mjesto održavanja: **CETINJE**

Vrijeme održavanja: **OKTOBAR**

Za oktobar 2015. godine najavljen je bogat repertoar Kraljevskog pozorišta Zetski dom, na Cetinju.

КРАЉЕВСКО ПОЗОРИШТЕ ЗЕТСКИ ДОМ НА ЦЕТИЊУ

ОКТОБАР 2015.

ОКТОБАР 2015.

ПОНЕЂЕЉАК, 12. у 20.00 часова ----- *СЦЕНА ГЕНЕРАЦИЈА*
Сем Шейард
ЛУДИ ОД ЉУБАВИ
У сарадњи са ФДУ Цетиње

ПЕТАК, 16. у 18.00 часова ----- **ИВИЦА И МАРИЦА**
Режија Мирко Радоњић

СУБОТА, 17. у 18.00 часова ----- **ИВИЦА И МАРИЦА**
Режија Мирко Радоњић

УТОРАК, 20. у 20.00 часова ----- *СЦЕНА ГЕНЕРАЦИЈА*
Мари Шизгал
ТИГАР
Режија Петар Пејаковић
У сарадњи са ФДУ Цетиње

ПЕТАК, 23. у 20.00 часова ----- **ОТВОРЕНА РАДИОНИЦА**
ЗАЈЕДНИЧКЕ ДРАМЕ
Љубомир Ђурковић - Један чин

СУБОТА, 24. у 20.00 часова ----- **ОТВОРЕНА РАДИОНИЦА**
ЗАЈЕДНИЧКЕ ДРАМЕ
Огњен Спахић - Кратки резони

БИОСКОП

ЧЕТВРТАК, 08. у 20.00 часова ----- Пројекција филма и разговор са редитељем
Заједно - Режија, Миша Радивојевић
Ток - Режија, Мишо Обрадовић

ПЕТАК, 09. у 20.00 часова ----- Пројекција филма
ЗАЈЕДНО - Режија, Миша Радивојевић
ТОК - Режија, Мишо Обрадовић

СРИЈЕДА, 28. у 20.00 часова ----- Пројекција филмова
Бисерна обала - Режија Душан Касалица
Умир крви - Режија, Сенад Шахмановић
Заклони - Режија, Иван Салатић
Филм у боји - Режија, Милутин Дарић

ЧЕТВРТАК, 29. у 20.00 часова ----- Пројекција филмова
Бисерна обала - Режија Душан Касалица
Умир крви - Режија, Сенад Шахмановић
Заклони - Режија, Иван Салатић
Филм у боји - Режија, Милутин Дарић

Краљевско позориште Зетски дом задржава право на измјене репертоара

Улазнице се могу купити на билетарници Зетског Дома од 10-13 и 18-20,00. Информације: 041/ 235 280, 067/428 655, e-mail: zetskidom@t-com.me

NAJAVA MANIFESTACIJA U OKTOBRU*Centralni i sjeverni region***NIKŠIĆ GUITAR FESTIVAL**

Mjesto održavanja: **NIKŠIĆ, NIKŠIČKO POZORIŠTE I DVORANA MUZIČKE ŠKOLE „DARA ČOKORILO“**

Vrijeme održavanja: **26. SEPTEMBAR – 11. OKTOBAR**

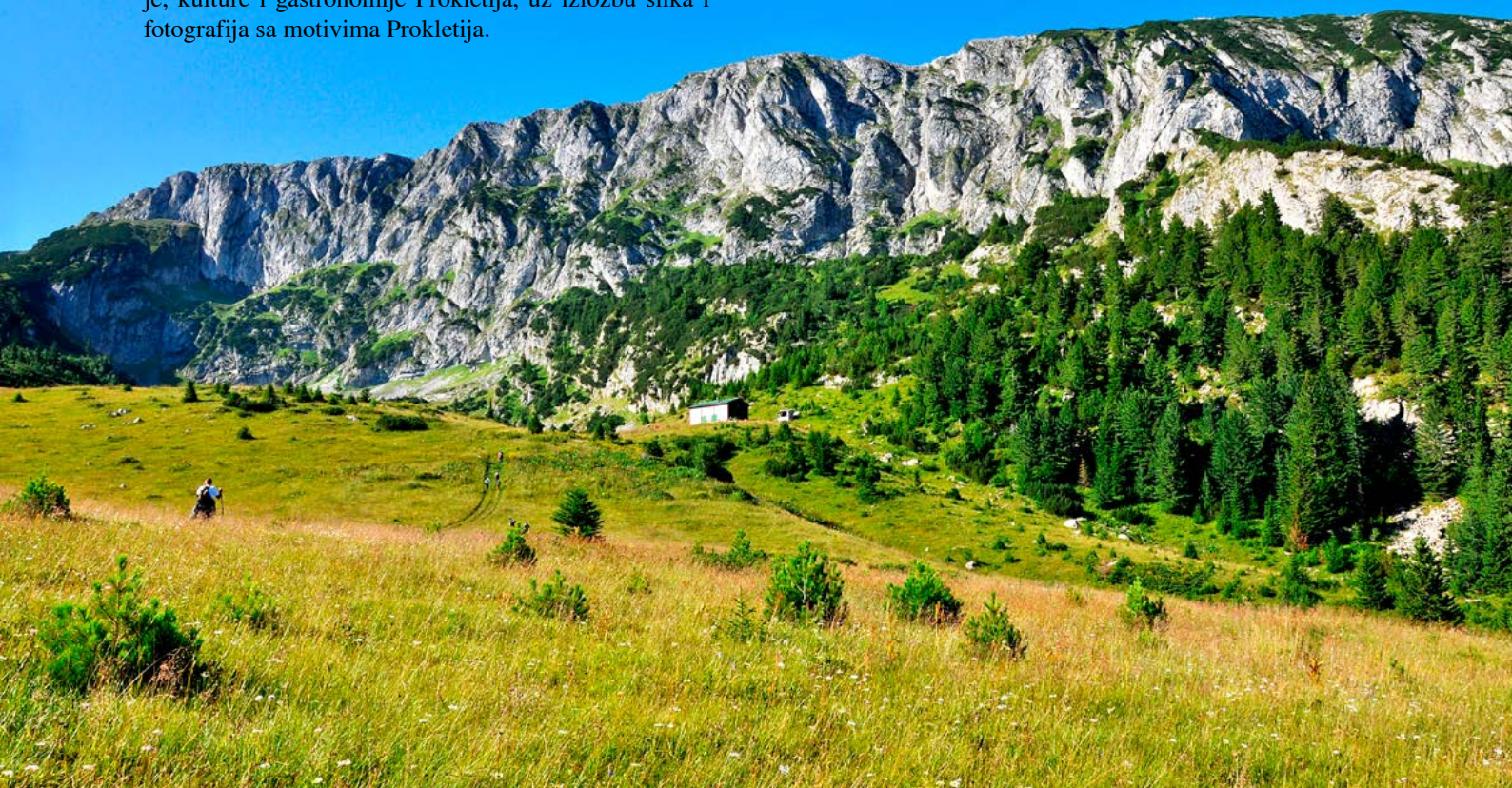
Jubilarni deseti, međunarodni festival gitare u Nikšiću obilježiće više koncertnih programa umjetnika iz Crne Gore, Francuske, Makedonije, Njemačke i Italije.

OKTOBAR NA PROKLETIJAMA

Mjesto održavanja: **PLAV, NP PROKLETIJE**

Vrijeme održavanja: **05 - 09. OKTOBAR**

Oktobar na Prokletijama je manifestacija međunarodnog karaktera, gdje se organizuju „hiking” i „biking” ture na prostoru Nacionalnog parka Prokletije, u trajanju od 5 dana. Događaj se upotpunjuje promocijom tradicije, kulture i gastronomije Prokletija, uz izložbu slika i fotografija sa motivima Prokletija.

DANI MEDA

Mjesto održavanja: **BERANE**

Vrijeme održavanja: **10. OKTOBAR**

Tradicionalna manifestacija koja godinama okuplja pčelare iz Berana i regiona, **Dani meda**, ima za cilj unapređenje pčelarstva, promociju pčelinjih proizvoda, te zdravih stilova života.

LIMSKO SRCE

Mjesto održavanja: **BERANE**

Vrijeme održavanja: **28 - 30. OKTOBAR**

Limsko srce je međunarodni dječji festival zabavljača, glumaca i pjevača, koji se od 28. do 30. oktobra održava u Beranama.

DANI PLJEVALJSKOG SIRA

Mjesto održavanja: **PLJEVLJA**

Vrijeme održavanja: **23. OKTOBAR**

Manifestacija **Dani Pljevaljskog sira** je poljoprivrednog i takmičarskog karaktera, gdje proizvođači izlažu mliječne proizvode i vrši se izbor najboljih sireva i drugih mliječnih proizvoda.

NAJAVA MANIFESTACIJA U OKTOBRU

Primorski region

HORSKI FESTIVAL

Herceg Novi ugostiće horove i ansamble iz Slovenije, Srbije i Crne Gore, a svečano otvaranje je 2. oktobra u 20 sati, na platou ispred Muzičke škole i ulaz je besplatan na sve događaje.

Mjesto održavanja: **HERCEG NOVI**
Vrijeme održavanja: **02 - 04. OKTOBAR**

II DOLCINIUM INTERNATIONAL FESTIVAL

Mjesto održavanja: **ULCINJ, MALA PLAŽA**
Vrijeme održavanja: **08 - 10. OKTOBAR**

Dolcinium international festival ima za cilj upoznavanje kulture i tradicija svake države koja učestvuje, a doprinosi i produženju turističke sezone, uz animiranje turista iz regiona, predstavljanje kulture i folklor, te podizanju nivoa turističke ponude države. Na festivalu će biti oko 400 učesnika i oko četiri hiljade posjetilaca.

XX INTERNACIONALNI TV FESTIVAL BAR 2015

Mjesto održavanja: **BAR**
Vrijeme održavanja: **20 - 24. OKTOBAR**

Prvi **Internacionalni TV festival** u Baru održan je 1995. godine, a okuplja televizije poznatih evropskih centara, iz svih republika bivše Jugoslavije i regije Jugoistočne Evrope. Na barskom TV festivalu 2000. godine, pored ostalih, učestvovala su televizije BBC (Engleska), FR3 (Francuska), RAI (Italija), ZDF (Njemačka), ORT (Rusija) i druge. Od 2001. godine Festival (centar MEDIACOM) realizuje i druge sadržaje i manifestacije, kao što su „Susreti televizija zemalja Jugoistočne Evrope“ i slično.

DAN ŠIRUNA

Mjesto održavanja: **BUDVA, STARI GRAD**
Vrijeme održavanja: **03. OKTOBAR**

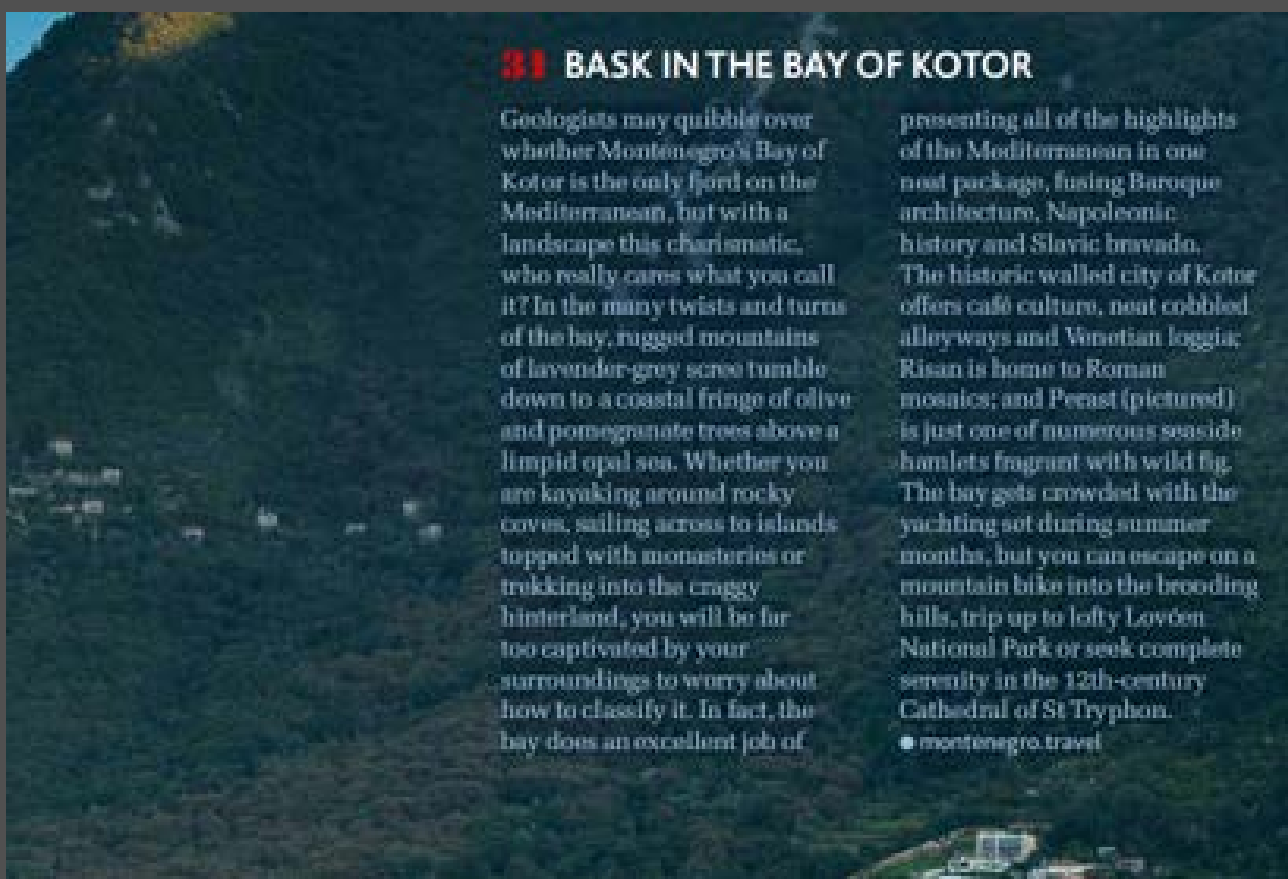
Na prostoru ispred zidina Starog grada, u Budvi, održaće se tradicionalna, jubilarna pedeseta, fešta od ribe i vina **Dani širuna**, kojom se zvanično zaokružuje program manifestacija u ljetnjoj sezoni.

Kao i svake godine, gostima će se nuditi veoma ukusno spremljena riba, uz vino ili pivo. Tokom trajanja manifes-

tacije biće organizovana zanimljiva sportska dešavanja, kao što su skidanje pršuta sa grede, trčanje u vreći i vuča konopa. U zabavnom dijelu programa nastupaju dječji horovi iz Budve, Gradska muzika Budve, mažuretke, feštađuni, folklorna društva, članice gimnastičarskog kluba Budva i mnoge druge klape.

O CRNOJ GORI U STRANIM MEDIJIMA

TURISTIČKI VODIČ „LONELY PLANET” UVRSTIO CRNU GORU NA **31 MJESTU** MEĐU 78 TOP DESTINACIJA

Kako se navodi u tekstu, harizmatični krajolici Boke kotorske pružaju brojne mogućnosti za različite aktivnosti, među kojima je jedrenje i pješčenje. Kotor, istorijski grad, koji je sačinjen od kamenih uličica, u venecijanskom stilu, nudi brojne kafiće i kulturne znamenitosti.

„Risan je dom rimskih mozaika i Perast je samo jedan od brojnih gradića mirisne divljine.”

„Tokom ljeta, ovdje možete usidriti jahtu, ali takođe možete pobjeći biciklom u mračna brda Nacionalnog parka Lovćen.”

FOTOGRAFIJA SA BIOGRADSKOG JEZERA POBIJEDILA NA KONKURSU „GUARDIAN-A“

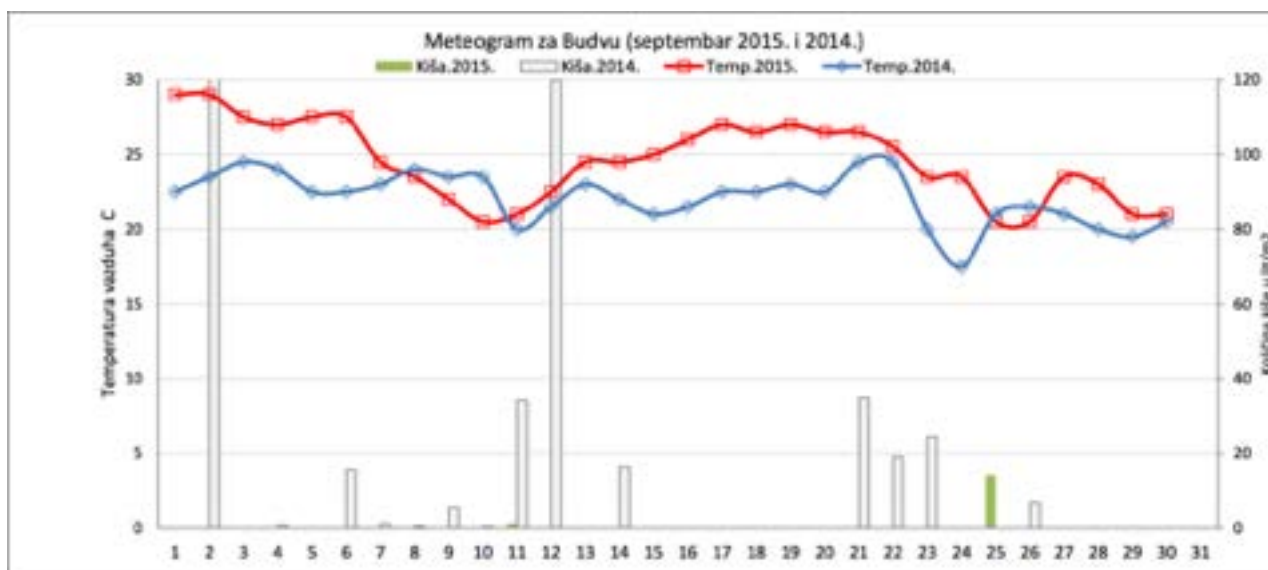

.....

Autorka fotografije je **Kjara Miln**, koja je crnogorsko jezero uslikala tokom svog medenog mjeseca u Crnoj Gori. Kako navode iz „The Guardian-a“, fotografijom je savršeno zabilježen osjećaj dugih, toplih ljetnjih dana.

„*Trenutak u vremenu je nevjerovatno dobro prepoznat i uhvaćen, od simetrije čamaca i palube, položaja figura, do dalekih brda iznad jezera*“, piše uz pobjedničku fotografiju.

METEO BILTEN ZA SEPTEMBAR

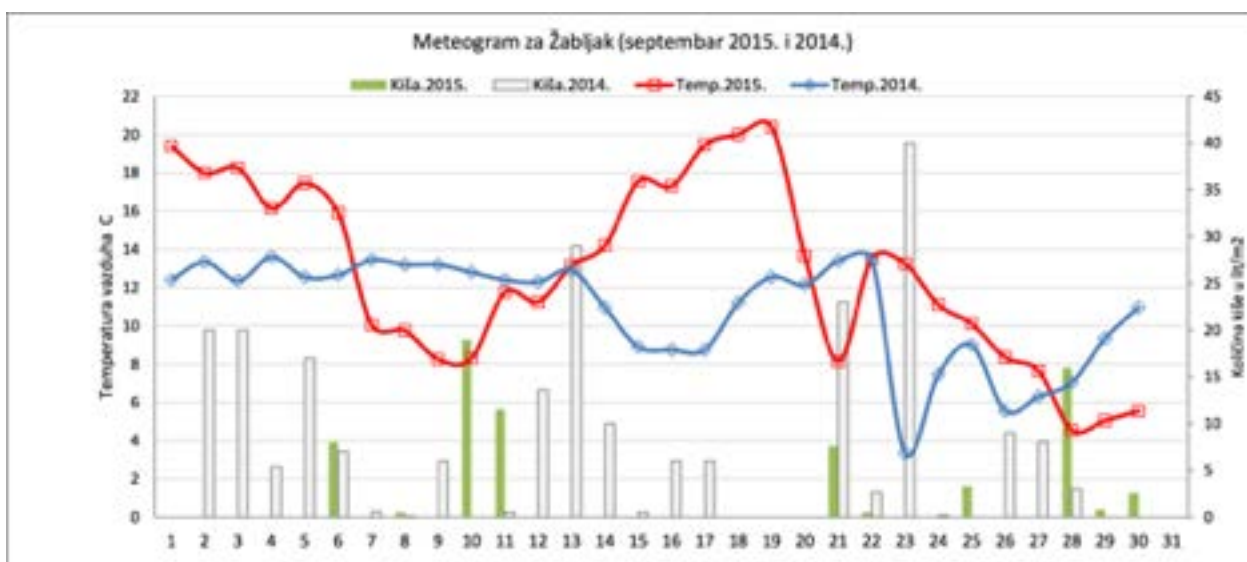

Na osnovu temperaturnih i padavinskih pokazatelja u septembru 2015. godine, u primorskom dijelu Crne Gore, evidentiran je značajno topliji period u odnosu na isti period prošle godine.

- Tako je u septembru ove godine bilo 30 ljetnjih dana, što je za dva dana više u odnosu na prošlu godinu.

Takođe, prošle godine nije zabilježen ni jedan tropski dan, dok je ove godine bilo 17 takvih dana.

- Tokom septembra tekuće godine zabilježena su tri kišna dana, što je za 11 dana manje u odnosu na prošlu godinu, tokom kojih je palo oko 16 litara kiše po metru kvadratnom, što predstavlja svega tri odsto od prošlogodišnje količine.

U planinskim turističkim centrima je u septembru ove godine, izmjerena za dva stepena viša srednja mjesečna temperatura vazduha u odnosu na prošlu godinu.

- Maksimalna dnevna temperatura, od 20 i više stepeni, zabilježena je tokom 14 dana, dok prošle godine takvih dana nije bilo.

- Takođe, ove godine je zabilježeno i sedam dana kada je temperatura dostizala ljetnji karakter, od 25 i više stepeni, a u septembru prošle godine nije bilo ljetnjih dana.

Na Žabljaku je 19. septembra zabilježena rekordna temperatura za ovaj period, koja je iznosila 30,1 stepeni.

- Tokom septembra je zabilježeno deset kišnih dana, što je za 12 dana manje u odnosu na prošlu godinu, i palo je 70 litara kiše po metru kvadratnom, što je oko 31 odsto od prošlogodišnje količine kišnih padavina.

Mjesec za nama imao je vrlo povoljne vremenske prilike sa aspekta turizma, što je doprinijelo dobroj popunjenosti kapaciteta kako na primorju, tako i u planinskim turističkim centrima.

TURISTIČKI PROMET U CRNOJ GORI

BROJ TURISTA I NOĆENJA januar - avgust 2015/2014.

Prema posljednjim zvaničnim podacima za period januar – avgust tekuće godine, u Crnoj Gori je zabilježen rast broja turista za 15% i ostvarenih noćenja za 16% u odnosu na isti period 2014. godine.

BROJ TURISTA	Januar - Avgust 2014	Januar - Avgust 2015	INDEX 15/14
Domaći	128.450	115.346	90
Strani	1.071.291	1.264.886	118
UKUPNO	1.199.741	1.380.232	115

Izvor: MONSTAT

BROJ NOĆENJA	Januar – Avgust 2014	Januar – Avgust 2015	INDEX 15/14
Domaći	799.917	607.620	76
Strani	7.100.134	8.598.786	121
UKUPNO	7.900.051	9.206.406	116

Izvor: MONSTAT

Posmatrano po vrstama objekata za smještaj, tokom prvih osam mjeseci 2015. godine, u hotelima i ostalim objektima kolektivnog smještaja boravilo je 8% više turista i u njima je ostvareno 4% više noćenja, u odnosu na isti period prošle godine.

Takođe, i u individualnom smještaju je u periodu januar – avgust 2015. godine ostvareno povećanje prometa u odnosu na uporedni prošlogodišnji period, i to turista više za 20% i noćenja više za 22%.

BROJ TURISTA	Januar – Avgust 2014	Januar – Avgust 2015	INDEX 15/14
Hoteli i kolektivni smještaj	508.590	547.264	108
Individualni smještaj	691.151	832.968	120
UKUPNO	1.199.741	1.380.232	115

Izvor: MONSTAT

BROJ NOĆENJA	Januar – Avgust 2014	Januar – Avgust 2015	INDEX 15/14
Hoteli i kolektivni smještaj	2.454.500	2.559.741	104
Individualni smještaj	5.445.551	6.646.665	122
UKUPNO	7.900.051	9.206.406	116

Izvor: MONSTAT

AERODROMI CRNE GORE

Na aerodromima Podgorica i Tivat, u septembru tekuće godine zabilježeno je povećanje broja avio letova za 5% i broja putnika za 5%, u odnosu na isti period 2014. godine.

Broj avio letova	Septembar 2014	Septembar 2015	INDEX 15/14
Podgorica	497	521	105
Tivat	664	697	105
UKUPNO	1.161	1.218	105

Promet putnika	Septembar 2014	Septembar 2015	INDEX 15/14
Podgorica	78.035	83.504	107
Tivat	126.449	131.517	104
UKUPNO	204.484	215.021	105

MONTENEGRO AIRLINES

Nacionalni avio prevoznik Montenegro Airlines, u septembru tekuće godine, bilježi povećanje broja putnika, na letovima u redovnom saobraćaju, za 5%, kao i povećanje broja letova za 7%, u odnosu na isti period 2014. godine.

Redovan avio-saobraćaj	Septembar 2014	Septembar 2015	INDEX 15/14
Broj letova	671	720	107
Promet putnika	56.759	59.471	105

TUNEL SOZINA

U septembru tekuće godine Monteput doo bilježi povećanje prometa vozila kroz tunel Sozina za 10%, a ostvaren je i veći prihod za 6% u odnosu na isti period prošle godine.

Promet	Septembar 2014	Septembar 2015	INDEX 15/14
Broj posjetilaca	187.564	205.833	110
Prihod (€)	650.441	690.088	106

NACIONALNI PARKOVI CRNE GORE

Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore u avgustu ove godine bilježi povećan broj posjetilaca za 26%, kao i povećanje prihoda za 28%, u odnosu na uporedni period 2014. godine.

Promet	Septembar 2014	Septembar 2015	INDEX 15/14
Broj posjetilaca	42.292	53.476	126
Prihod (€)	126.993	162.441	128

ZANIMLJIVOSTI I TURISTIČKA PONUDA NACIONALNOG PARKA PROKLETIJE

Nacionalni park Prokletije najmlađi je crnogorski nacionalni park, osnovan 2009. godine. Nalazi se na teritoriji opština Plav i Gusinje, a zahvata površinu od 16.630 hektara. U parku se nalaze dva specijalna rezervata prirode Hridsko jezero i Volušnica, čija je ukupna površina 1.052 hektara.

Park karakteriše razudeni reljef, sa brojnim visovima, čiji vrhovi prelaze dvije hiljade metara nadmorske visine, klisurama, strmim padinama i riječnim dolinama alpskog tipa. Stjenovito more vrhova mističnih imena - Rosni vrh, Dobra i Zla Kolata, Trojan, Gvozdeni, Šilo, Očnjak, Volušnica, Popadija, Talijanka, utrkuju se visinama i ljepotom pejzažnog doživljaja koji pružaju. Park krase nekoliko manjih glacijalnih jezera (Hridsko, Visitorsko, Ropojansko, Tatarsko, Bjelajsko, jezerce na Vezirovoj Bradi, jezerce na Treskavcu, Koljindarsko i dr.), veći i manji vodotoci, vrela i izvori pitke i mineralne vode, rijeke, podzemni izvori i planinske lokve.

Prokletije karakteriše bogatstvo i raznovrsnost flore i faune, tako da predstavljaju ne samo centar visokoplaninskog diverziteta Balkana, već i centar biodiverziteta od evropskog i svjetskog značaja. Šume su jedno od najznačajnijih prirodnih bogatstava, a neke od njih imaju prašumski karakter. U flori Prokletija zastupljeno je preko 1.700 vrsta biljaka, što predstavlja polovinu flore Crne Gore ili nešto oko petine ukupne balkanske flore. Veliki broj vrsta su endemične, endemoreliktne, reliktno, rijetke, ljekovite i medonosne. Na prostoru Parka registrovano je veliki broj endemičnih vrsta insekata i dnevnih leptira. Karakteristični su i endemični predstavnici vodozemaca i gmizavaca. Zabilježeno je i 161 vrsta ptica, a najznačajnije su siva čaplja, čaplja kašikara, krža, bradan, bjeloglavi sup, orao zmijar, jastreb, kobac, mišar, soko lastavičar, sivi

soko, lještarka, krstokljun i dr. Značajnim brojem vrsta zastupljeni su slijepi miševi i glodari, a od ostalih vrsta sisara izdvajaju se zec, vuk, mrki medvjed, ris, divlja svinja, divokoza i srna.

Turistička ponuda **Nacionalnog parka Prokletije** zasniiva se na principima održivog razvoja i odgovara potrebama savremenog turista, a ogleda u postojanju raznovrsnih rekreativnih aktivnosti, uključujući i edukaciju o prirodnim i kulturnim vrijednostima parka, lokalnom načinu života i tradiciji.

U **Nacionalnom parku Prokletije** uspostavljen je značajan broj infrastrukturnih segmenata u funkciji posjetilaca kao što su centar za posjetioce, suvenirnica, sistem planinskih, alpinističkih i biciklističkih staza, prostori za kampovanje i opremljene stijene za slobodno penjanje.

U Parku je kreiran niz turističkih proizvoda, a neki od najkarakterističnijih i najznačajnijih su pješačenje, biciklizam, slobodno penjanje, kampovanje. U parku postoji i sistem informativnih tabli kojima je obilježen glavni ulazi u park i predstavljena ponuda sportske opreme za iznajmljivanje, kao i cjenovnik ponude. U parku se mogu iznajmiti bicikla, štapovi za pješačenje i šatori za kampovanje.

Ulaznica za Nacionalni park Prokletije iznosi jedan euro. U cilju obogaćivanja turističke ponude parka, u narednom petogodišnjem planskom periodu, preduzeće se aktivnosti na unapređivanju postojećih i razvoju novih turističkih proizvoda, kao što je formiranje tematskih i edukativnih staza, vidikovaca i osmatračnica, razvoj turističke ponde – posmatranje divljih životinja, formiranje staza za boso hodanje, staze za hodanje na krpljama i staze za planinsko trčanje (sky running), formiranje botaničke bašte i izgradnja bungalova/eko katuna.

